

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту
ім.проф.Є.Петухова

**ВПЛИВ СУЧАСНИХ ІГРАШОК НА РОЗВИТОК
КОМУНІКАТИВНИХ ТА ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ДИТИНИ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка IV курсу 471 групи

Спеціальності 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійної програми

Дошкільна освіта

Марценюк Юлія Павлівна

Керівник к.псих.н., ст.викл. Фоміна І.С.

Рецензент вчитель початкових класів,

керівник відділення долицейської підготовки

та додаткових освітніх послуг Академічного

ліцею при ХДУ Шевцова А.Г.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ ІГРАШКИ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	5
1.1. Психолого-педагогічна характеристика дошкільного віку	5
1.2. Гра як провідна діяльність дитини дошкільного віку.....	11
1.3. Вікова специфіка іграшок	14
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СУЧАСНОЇ ІГРАШКИ НА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ ТА ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	18
2.1. Роль сучасної іграшки у розвитку комунікативних якостей дошкільника	18
2.2. Вплив сучасних іграшок на розвиток особистісних якостей дошкільника	21
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	32
ДОДАТОК А. Кодекс академічної доброчесності здобувача вищої освіти Херсонського державного університету.....	32

ВСТУП

Для сучасної дитини іграшка – це спосіб пізнання реальності. Дитяча фантазія безмежна і, часом, з найпримітивніших іграшок малюк зможе створити в своїй уяві цілий світ з цікавими сюжетними лініями.

Саме іграшка може впливати розвиток дитини, зокрема на комунікативні та особистісні якості. Вплив може бути як негативним, так і позитивним. Наприклад, під час використання іграшки, що говорить, дитина сприймає себе в ролі слухача, глядача, але ніяк не творця власної реальності, це може носити негативний вплив на мовлення. Також негативно впливає на дитину дошкільника використання гаджетів як іграшок: якщо з раннього віку привчати малюка до використання всіляких гаджетів, це може негативно позначитись на психічному розвитку дитини (віртуальний світ сприяє розвитку кліпового мислення. в результаті, мозок перестає сприймати нову інформацію лінійно – в текстовому вигляді). Саме тому конструктор, пазли або плюшева іграшка вважаються кориснішими, ніж планшет та іграшки-роботи.

Більшу половину свого вільного часу дитина дошкільного віку проводить саме з іграшками. Вона з ними вирушає на прогулянку, в дитячий садок, проводить вільний час вдома. Саме тому кожна нова іграшка грає важливу роль в процесі психологічного розвитку малюка.

Вивченням особливостей психофізичного розвитку, комунікативних та особистісних якостей дітей дошкільного віку займалися фахівці різних областей: психологи (Л.А. Венгер, Т.А. Вигодська, А.В. Запорожець), спеціальної корекційної педагогіки (Р.Є. Левіна, Г.А. Волкова, Н.С. Жукова, Л.І. Єфименкова, Т.Б. Філічова, О.Н. Вінарська, О.М. Мастюкова); лінгвісти (А.Н. Гвоздєв, К.С. Державін). Однак, відчувається недостатня кількість досліджень щодо ролі іграшки у розвитку дитини. Це зумовило вибір

теми дослідження «Вплив сучасних іграшок на розвиток комунікативних та особистісних якостей дитини дошкільного віку».

Мета дослідження – розкрити роль сучасної іграшки у розвитку комунікативних та особистісних якостей дитини дошкільного віку.

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження**:

1. Охарактеризувати психічний розвиток дитини дошкільного віку;
2. Охарактеризувати гру як провідну діяльність дитини дошкільного віку;
3. Визначити роль сучасної іграшки у розвитку комунікативних якостей дошкільника;
4. Обґрунтувати вплив сучасних іграшок на розвиток особистісних якостей дошкільника.

Об’єкт дослідження – ігрова діяльність дитини дошкільного віку.

Предмет дослідження – вплив сучасних іграшок на розвиток комунікативних та особистісних якостей дитини дошкільного віку.

Для розв’язання поставлених у дослідженні завдань було використано комплекс методів: аналіз педагогічної, психологічної літератури; порівняння, класифікація та узагальнення з метою з’ясування змісту основних понять дослідження, обґрунтування сутності ігрової діяльності

Структура й обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел із 24 найменувань, додатків. Загальний обсяг роботи становить 32 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВПЛИВУ ІГРАШКИ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Психолого-педагогічна характеристика дошкільного віку

Загальноприйняті хронологічні рамки дошкільного віку – від 3 до 7 років. Дошкільний вік є періодом інтенсивного пізнавального розвитку. У цей віковий період формуються особистісні, пізнавальні, мотиваційні структури, необхідні для подальшого вступу до школи та навчання. Важливу роль у розвитку дошкільника відіграє сюжетно-рольова гра, яка дозволяє дитині створити вигадану реальність, де стає можливим відпрацювати моделі поведінки з дорослого життя [15].

Криза трьох років призводить до психологічного відокремлення дитини від дорослого, що зумовлює створення нової соціальної ситуації розвитку. Соціальна ситуація розвитку проявляється у взаємодії дитини з дорослим, пізнання відносин, що існують у суспільстві. Дитина виходить за рамки родинного кола, тож центральним елементом соціальної ситуації залишається дорослий (батьки, вихователі та ін.). Для розвитку дитини важливі і мають величезне значення всі психічні функції і процеси, що протікають в центральній нервовій системі. Мова – це психічна функція, яка не може існувати окремо від інших функцій психіки, її формування залежить від рівня розвитку сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, просторових уявлень та ін. [1].

Вивченням особливостей психофізичного розвитку, комунікативних та особистісних якостей дітей дошкільного віку займалися фахівці різних областей: психологи (Л.А. Венгер, Т.А. Вигодська, А.В. Запорожець), спеціальної корекційної педагогіки (Р.Є. Левіна, Г.А. Волкова, Н.С. Жукова, Л.І. Єфименкова, Т.Б. Філічова, О.Н. Вінарська, О.М. Мастюкова); лінгвісти (А.Н. Гвоздев, К.С. Державін).

Молодший дошкільний вік – це важливий період життя дитини. Дитина 4-го року життя вже цілком самостійна. Вона знайома з призначенням багатьох побутових предметів і вміє поводитися з ними: допомагає батькам, наприклад, вмикати та вимикати телевізор, користуватись холодильником. При правильному вихованні дитина досить добре володіє побутовими навичками: вміє одягатися, акуратно їсти, дотримується основних правил гігієни, знайома з елементарними правилами етикету. Звичайно, дитині ще потрібна допомога старших в тих справах, які викликають у неї труднощі, але вона все хоче робити сама, бути схожим на дорослого.

Самостійне значення для дитини набувають продуктивні види діяльності: малювання, ліплення, конструювання. Образотворча діяльність дитини залежить від її уявлень про предмет. У цьому віці вони тільки починають формуватися. Графічні образи недостатньо багаті. У одних дітей в зображеннях відсутні деталі, у інших малюнки можуть бути більш деталізованими. Конструктивна діяльність в молодшому дошкільному віці обмежується зведенням нескладних будівель, діти охоче відтворюють дії за зразком, все частіше діє за власним задумом [18].

Але найголовнішою і розвивальною діяльністю після 3 років стає сюжетно – рольова гра, в ході якої діти беруть на себе ті чи інші функції дорослих людей і в уявних умовах моделюють їх поведінку. Протягом 4-го року життя ігрова дійсність стає багатшою і різноманітнішою. З'являється ще одна важлива складова гри – діалоги дитини з персонажами, розмова від їх імен та ін. Свідоме наділення роллю не тільки себе, але і партнера по грі. І все ж головним змістом гри дітей молодшого дошкільного віку є багаторазове повторення одних і тих же дій з іграшками, в ході яких малюк часто забуває, з якою метою він їх здійснює.

На 4-му році життя відбувається значні зміни в психічному житті дитини. Удосконалюється сприйняття: у дитини складається все більше виразних уявлень про різні властивості предметів – форму, величину, кольорі. Більш стійким стає увагу. Але найбільш інтенсивніше серед усіх психічних процесів розвивається пам'ять. Цим багато в чому обумовлено перетворення розумової діяльності дітей. Поряд з удосконаленням наочно – дієвого мислення розвивається наочно – образне мислення [24].

На четвертому році життя дошкільник володіє великим об'ємом рухових навичок, здатний здійснювати більш складні дії, дотримуючись певної послідовності. Дітей характеризує велика усвідомленість сприйняття показу рухів і словесного пояснення, що позитивно позначається на якості виконання вправ.

До кінця 3-го року життя у дитини виникає інтерес до світу людських взаємин. Такий інтерес багато в чому обумовлений тим, що діти в цьому віці опановують правила і норми поведінки серед інших людей. У деяких дітей починає формуватися вища форма комунікативної діяльності – позаситуативно-особистісне спілкування, в ході якого діти починають обговорювати з дорослими питання морального плану: хто добрий, а хто злий, хто щедрий, а хто жадібний, що таке добре, а що таке погано. Дана форма спілкування отримує свій повний розвиток лише в кінці дошкільного віку [1].

Дошкільне дитинство – період, в якому йде активний розвиток вищих психічних функцій і всієї особистості в цілому. Стрімко розвивається мова, з'являється творча уява, особлива логіка мислення, що підкоряється динаміці образних уявлень.

Це час первинного становлення особистості. Головними особливостями особистісного розвитку дошкільника є виникнення емоційного передбачення наслідків своєї поведінки, самооцінки, ускладнення і усвідомлення переживань, збагачення новими почуттями і

мотивами емоційно-потребової сфери, нарешті, поява перших сутнісних зв'язків зі світом і основ майбутньої структури життєвого світу

У дітей молодшого дошкільного віку йде безперервний процес збільшення словника, як активного, так і пасивного. У три роки словниковий запас дитини складає 250 – 300 слів, а до кінця четвертого року словник досягає приблизно 1500 – 2000 слів. Дитина накопичує певний запас слів, який містить всі частини мови. Переважне місце в словнику займають дієслова та іменники, що позначають предмети і об'єкти найближчого оточення, їх дії і стану. У мовленні дітей цього віку, крім іменників і дієслів, все частіше зустрічаються займенники, прислівники, з'являються числівники (один, два, прикметники, що вказують на абстрактні ознаки і якості предметів (холодний, гарячий, твердий, хороший). Дитина починає ширше користуватися службовими словами (прийменниками, сполучниками). До кінця року діти нерідко використовують в мовленні присвійні займенники (мій, твій). Крім цього у дітей формуються узагальнюючі функції слів (одяг, посуд, меблі, овочі, фрукти, птахи).

Одночасно із збагаченням словника діти четвертого року життя інтенсивно опановують граматичну будову мови. У промові дитини з'являються множина, знахідний і родовий відмінки іменників, зменшувально – пестливі суфікси, теперішній і минулий часи дієслів, наказовий спосіб. На питання дорослих дитина все частіше відповідає розгорнутими фразами, що складаються з чотирьох і більше слів. Починають розвиватися і складні форми речень, що складаються з головних і другорядних, в мові відображаються причинні і наслідкові зв'язки. До того ж в реченнях діти нерідко використовують однорідні члени, іменники і дієслова у множині. У цьому віці діти освоюють порівняльну ступінь прикметників і прислівників, в їхній мові з'являються короткі прислівники [18].

На четвертому році відбувається подальше зміцнення артикуляційного апарату: стають більш координованими рухи м'язів, які беруть участь в утворенні звуків (мови, губ, нижньої щелепи). Зміцнення м'язів кінчика і спинки мови сприяє правильній вимові (без пом'якшення) твердих приголосних. Діти частіше починають правильно вимовляти слова зі збігом 2 – 3 приголосних; слова, що складаються з 3 – 4 і більше складів. У цьому віці дошкільнята невірно вимовляють (або зовсім не вимовляють) шиплячі і сонорні звуки, деякі звуки пропускаються.

У цьому віці дитина ще не завжди може керувати своїм голосовим апаратом: міняти гучність, висоту голосу, темп мови. Діти непогано переймають інтонацію і правильно передають її, наслідуючи мови дорослих. Удосконалюється мовний слух дитини.

Молодшим дошкільникам доступна проста форма діалогічного мовлення, однак вони часто відволікаються від змісту питання. У цьому віці дитина ще не здатна логічно, зв'язно і зрозуміло для навколишніх самостійно розповідати про події, свідком яких він був, передати зміст, прочитаної їй казки. Мова ще носить ситуативний характер. Висловлювання дитини складаються з простих поширених речень, часто лише віддалено пов'язаних між собою за змістом.

Провідна діяльність – ігрова. Предметом ігрової діяльності є дорослий (як носій певних суспільних функцій, що вступає в певні стосунки з іншими людьми, що використовує в своїй діяльності певні правила).

Структура сюжетно-рольової гри:

- Тема гри;
- Сюжет гри;
- Ігрові умови;
- Роль дитини;
- Іграшки та ігровий матеріал;

- Ігрові дії

Діти дошкільного віку з задоволенням імітують предметну діяльність – миють посуд, виконують елементарні дії з приготування їжі. Діти поглинуті процесом виконання дій, процес переважає над результатом.

Психологічні новоутворення:

Наочно образне мислення;

Уява;

Картина світу;

Супідрядність, ієрархія мотивів;

Довільність поведінки;

Первинні етичні інстанції;

Самосвідомість;

Самооцінка.

На основі виникнення особистої свідомості з'являється криза 7 років. Основні ознаки: втрата дитячої безпосередності; манерство; демонстративна дорослість; загострену увагу до зовнішнього вигляду; розсудливість; самостійність в заняттях; зацікавленість в спілкуванні, допитливість.

Готовність до шкільного навчання

Новоутворенням дошкільного віку є комплекси готовності до шкільного навчання:

- Комунікативна готовність;
- Когнітивна готовність;
- Рівень емоційного розвитку;
- Технологічна оснащеність;
- Особистісна готовність.

Комунікативна готовність

Отже, загальноприйняті хронологічні рамки дошкільного віку – від 3 до 7 років. Дошкільний вік є періодом інтенсивного пізнавального

розвитку. У цей віковий період формуються особистісні, пізнавальні, мотиваційні структури, необхідні для подальшого вступу до школи та навчання. У дітей молодшого дошкільного віку йде безперервний процес збільшення словника, як активного, так і пасивного.

Одночасно із збагаченням словника діти четвертого року життя інтенсивно опановують граматичну будову мови. Психологічні новоутворення: наочно образне мислення; уява; картина світу; супідрядність, ієрархія мотивів; довільність поведінки; первинні етичні інстанції; самосвідомість; самооцінка.

Дошкільне дитинство – період, в якому йде активний розвиток вищих психічних функцій і всієї особистості в цілому. Стрімко розвивається мова, з'являється творча уява, особлива логіка мислення, що підкоряється динаміці образних уявлень.

Це час первинного становлення особистості. Головними особливостями особистісного розвитку дошкільника є виникнення емоційного передбачення наслідків своєї поведінки, самооцінки, ускладнення і усвідомлення переживань, збагачення новими почуттями і мотивами емоційно-потребової сфери, нарешті, поява перших сутнісних зв'язків зі світом і основ майбутньої структури життєвого світу

1.2. Гра як провідна діяльність дитини дошкільного віку

Гра з сюжетом вперше виникає на кордоні раннього і дошкільного дитинства. Це режисерська гра, в якій використовуються дитиною предмети наділяються ігровим змістом (кубик, що провозиться з гарчанням по столу, перетворюється в очах дитини в машину). Для режисерських ігор характерні примітивність сюжету і одноманітність виконуваних дій. Пізніше з'являється образно-рольова гра, в якій дитина уявляє себе ким завгодно і чим завгодно та виконує відповідні дії.

Резюмуючи свої дослідження, А. П. Усова пише: «В результаті дослідження ми можемо констатувати наступне: сюжетність як

характерна риса творчих, тобто уявних самими дітьми, ігор властива вже для дітей молодшої групи дитячого садка у віці 3; 2-3; 4. Сюжети ці уривчасті, нелогічні, нестійкі. У старшому віці сюжет гри представляє логічний розвиток будь-якої теми в образах, діях і відносинах: зародження сюжетності в іграх потрібно, по-видимому, віднести до переддошкільного віку [24].

Розвиток сюжету йде від виконання рольових дій ролей-образів, в яких дитина користується багатьма засобами зображення: промовою, дією, мімікою, жестом і відповідним ролі ставленням. Діяльність дитини в грі розвивається в напрямку зображення різних дій (плаває, пере, варить та ін). Розглядаючи деякі питання керівництва дитячими іграми, А. П. Усова вказує на ряд особливостей розвитку ігор, з яких слід виходити при їх організації. Вона зазначає, що «ігри дітей вже в трирічному віці носять сюжетний характер, і в цьому напрямку гра інтенсивно розвивається до 7 років»; встановлює, що «рушійні початку, що визначають гру складаються в поступовому оволодінні дитиною роллю, що виконується в колективі дітей» [24]. Сюжет гри з його ролями визначає ставлення дітей до гри. У міру наближення до віку 6-7 років в грі утворилися нові елементи. Спочатку вона складалася з побутових дій, виконаних дітьми: варити, мити, возити (3-4). Потім з'являються рольові позначення, пов'язані з тими чи іншими діями: я – мама, я – кухарка, я – шофер.

Тут в цих позначеннях поряд з рольовими діями з'являються рольові відносини, і нарешті гра завершується появою ролі, причому дитина її виконує в двоякому плані – за іграшку і сам за себе. «Досвід проведення ігор показує, як в них починають зароджуватися перспективи, плани замість випадкових і неоформлених дій. Об'єднання дітей в іграх, розвиток серед них громадських зв'язків цілком визначається самим розвитком гри» [19].

Дошкільне дитинство – період, в якому йде активний розвиток вищих психічних функцій і всієї особистості в цілому. Стрімко розвивається мова, з'являється творча уява, особлива логіка мислення, що підкоряється динаміці образних уявлень.

Це час первинного становлення особистості. Головними особливостями особистісного розвитку дошкільника є виникнення емоційного передбачення наслідків своєї поведінки, самооцінки, ускладнення і усвідомлення переживань, збагачення новими почуттями і мотивами емоційно-потребової сфери, нарешті, поява перших сутнісних зв'язків зі світом і основ майбутньої структури життєвого світу [24].

Гра для дітей дошкільного віку – джерело глобальних переживань динамічності власного Я, проба сили самовпливу. Дитина освоює власне психологічний простір і можливість життя в ньому, що дає імпульс до розвитку всієї особистості в цілому. Існує кілька груп ігор, що розвивають інтелект, пізнавальну активність дитини. До них належать предметні ігри, основною ознакою яких є наявність маніпулятивних дій. Через іграшки діти пізнають форму, кольори, матеріали, представників світу рослин, тварин.

Отже, ігрова діяльність є провідною для дошкільного віку. Гра з сюжетом вперше виникає на кордоні раннього і дошкільного дитинства. Це режисерська гра, в якій використовуються дитиною предмети наділяються ігровим змістом (кубик, що провозиться з гарчанням по столу, перетворюється в очах дитини в машину). Для режисерських ігор характерні примітивність сюжету і одноманітність виконуваних дій. Пізніше з'являється образно-рольова гра, в якій дитина уявляє себе ким завгодно і чим завгодно та виконує відповідні дії. Гра для дітей дошкільного віку – джерело глобальних переживань динамічності власного Я, проба сили самовпливу. Дитина освоює власне психологічний простір і можливість життя в ньому, що дає імпульс до розвитку всієї особистості в цілому. Існують ігри, що розвивають

інтелект, пізнавальну активність дитини. До них належать предметні ігри, основною ознакою яких є наявність маніпулятивних дій. Через іграшки діти пізнають форму, кольори, матеріали, представників світу рослин, тварин та ін.

1.3. Вікова специфіка іграшок

Як відомо, для дітей головний вид діяльності – ігрова. Тому батьки та вихователі хочуть обирати іграшки, що відповідають віку дитини, граючи з якими вона зможе різнобічно розвинути свої здібності, навички, тобто розвиваючі іграшки для дітей [17].

Головна властивість, яке характеризує розвиваючі іграшки – стимулювання самостійних дій дитини. Батьків в першу чергу цікавить безпека обраних іграшок та їх користь для дитини. Також важливо дізнатися які розвиваючі іграшки підходять для дітей того чи іншого віку.

Дитячі розвиваючі іграшки бувають таких типів:

1. Пірамідки. Зацікавлять навіть самих примхливих дітей, адже сучасні пірамідки можуть бути складені і з кілець, і з кубиків, мати форму вежі або клоунів. Такі іграшки допомагають малюкові правильно орієнтуватися в тому, як зібрати пірамідку, щоб отримати певної форми цілу іграшку.

2. Іграшки-вкладиші. До них відносяться матрьошки (вставляються одна в іншу іграшки); дошки з прорізами різних форм, куди вкладаються кубики, зірочки, циліндри та ін. фігури; пластмасові іграшки, в яких також є прорізи різних фігур, тільки наскрізні, через які дитина повинна пропхати фігурку повністю.

3. Конструктори і різні блоки. В ході гри з конструкторами розвивається вміння визначати властивості предметів, моторика рук і навички конструювання. За допомогою конструкторів можна зібрати

єдине зображення або об'ємну фігуру з деталі або частин, це розвиває вміння зіставляти предмети і деталі відповідно їх ознаками.

4. Шнурування і намиста, неперевершено допомагають розвивати дрібну моторику рук. Схожу систему до системи намистин мають і абаки (рахункові столики, столики-каталки), які по суті, є ігровими центрами. Завдання малюка нанизати на вертикальні палички (прикріплені до столика) різні за кольором, розміром і формою предмети.

5. Ігри-тренажери сприяють розвитку певного досвіду, наприклад, можуть розвивати слухове і зорове сприйняття (сенсорно-рухова навичка).

6. Авторські розвиваючі іграшки. Це іграшки та ігри – частина спеціальної методики розвитку і навчання, яку розробили один або кілька авторів. Саме ці іграшки-ігри і відносяться до авторських, тому що в загальному, кожна розвиваюча іграшка ким-небудь придумана. До них відносяться, наприклад, кубики Зайцева, за допомогою яких можна навчати дитину читанню дитини з 2-х років.

Вікові особливості іграшок.

Сучасні дитячі іграшки можна розподілити за віковою категорією, ґрунтуючись на психофізіологічні особливості дітей, тобто на даних досліджень вікової психології. Є іграшки, які підходять для дітей різних вікових періодів – універсальні. Але, звичайно, не всі. Які іграшки і в якому віковому періоді підійдуть дитині? [4].

– Іграшки для дітей від 2 до 3 років.

Діти від 2 років проходять процес активної соціалізації, тому їм будуть корисні сюжетно-рольові ігри, які розвивають слух і, відповідно, мова і вміння спілкуватися. У віці 2,5 – 3 років діти вже цілком здатні до угруповання предметів і їх зіставлення. Тому батьки повинні приділяти йому трохи часу для ігор з різними фігурками. Як і раніше їм необхідні яскраві книжки, кубики, пірамідки. Але кубики вже повинні бути

складніші, наприклад, з буквами і цифрами, пірамідки теж повинні нести якийсь розвиває елемент в порівнянні з тими, що малюк грався до 2 років. Також з двох років малюк активно починає освоювати конструктор. З 2,5 року для дітей підійдуть вже легкі пазли (в залежності від ступеня розвитку дитини їх можна вводити і раніше або пізніше).

– Іграшки для розвитку дітей від 3 років.

У цьому віці дитина найінтенсивніше розвивається і тому саме в цей період особливо важлива роль розвиваючих іграшок. Тому розвиваючі іграшки від 3 років, так само саме як і розвиваючі іграшки для дитини 4 роки повинні бути привабливі і цікаві для малюка. Крім того вже офіційно дозволені іграшки з дрібними деталями в їх складі.

– Для розвитку дитини від 4 років

Уже потрібні серйозні іграшки, наприклад набір для малювання (або електронні дисплеї для малювання), гоночні автомобілі з різними настройками (механічні, електроніка), іграшки для посиленого фізичного розвитку (наприклад дитячий велосипед) [24].

Дуже добре, коли розвиваючі іграшки побудовані на принципі гри з улюбленим мультиплікаційним персонажем дитини. Наприклад, гра «Лунтик: математика для малят». Дитина захоплююче граючи з мультиплікаційним персонажем освоює ази математичного мислення.

Також дитині сподобається підзорна труба, музичний стіл, розвиваючі центри (наприклад «служба порятунку»), що рухаються «звіроподібні» іграшки (наприклад щеня, або кішка) і інші ляльки-аксесуари, набір музичних інструментів.

Слід сказати, що авторські іграшки для дітей часто займають проміжне положення і підходять для дітей з більш ранніх вікових груп, ніж прості розвиваючі іграшки.

Таким чином, для дітей дошкільного віку головний вид діяльності – ігрова діяльність. Тому батьки та вихователі хочуть обирати іграшки, що відповідають віку дитини, граючи з якими вона зможе різнобічно

розвинути свої здібності, навички, тобто розвиваючі іграшки для дітей. Сучасні дитячі іграшки можна розподілити за віковою категорією, ґрунтуючись на психофізіологічні особливості дітей, тобто на даних досліджень вікової психології: іграшки для дітей від 2 до 3 років (іграшки для сюжетно-рольових ігор, кубики, пірамідки, конструктор, легкі пазли), іграшки для розвитку дітей від 3 років (розвиваючі іграшки різних форм, кольорів та з деталями різних розмірів), для розвитку дитини від 4 років (більш серйозні іграшки, наприклад набір для малювання (або електронні дисплеї для малювання), гоночні автомобілі з різними настройками (механічні, електроніка), іграшки для посиленого фізичного розвитку (наприклад дитячий велосипед)). Дуже добре, коли розвиваючі іграшки побудовані на принципі гри з улюбленим мультиплікаційним персонажем дитини. Наприклад, гра «Лунтик: математика для малят». Дитина захоплює граючи з мультиплікаційним персонажем освоює ази математичного мислення.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СУЧАСНОЇ ІГРАШКИ НА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ ТА ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

2.1. Роль сучасної іграшки у розвитку комунікативних якостей дошкільника

«Спілкування є складним багатоплановим процесом створення та підтримання контактів з людьми, що випиває з потреби спільної діяльності та включає в себе обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття і розуміння іншої людини» [8].

З народження малюк засвоює мову, вчиться визначати і виражати емоції, дізнається про світ, про норми і правила поведінки, вчиться правильному відношенню до матеріальних і нематеріальних сторонам життя.

Через комунікацію люди передають один одному різну інформацію (настрій, почуття, установки, інтереси, факти).

Спілкування регулює людську поведінку в спільну діяльність, направляє його. Спілкування – виконує комунікативну функцію.

Комунікація – обмін інформацією і сенсом інформації між двома і більше людьми. Комунікація – не те саме, що і спілкування.

На відміну від спілкування, комунікація передбачає наявність мети як мінімум в одного з учасників [9].

Комунікативні навички:

- легкість встановлення контакту,
- підтримання розмови,
- вміння слухати,
- вміння висловити свою точку зору,
- вміння аргументувати і відстояти свою позицію,
- вміння прийти до компромісного рішення.

Гра – не розвага, а особливий метод залучення дітей у творчу діяльність, метод стимулювання їх активності. Розвиток комунікативних якостей дитини дошкільного віку відбувається через гру як провідну дитячу діяльність. Гра – це школа соціальних відносин, в яких моделюються форми поведінки дитини. І наше завдання – правильно і вміло допомогти дітям придбати в грі необхідні соціальні навички [4].

Ігри у дітей дошкільного віку дуже різноманітні. Традиційно їх класифікують таким чином.

Творча гра розвиває творче мислення, навички публічних виступів, вміння підносити будь-яку інформацію, вона також вчить бачити позитивне і прекрасне там, де зазвичай люди цього не помічають. Дитина в процесі творчої гри може використовувати будь-які іграшки.

Сюжетно-рольові ігри орієнтують дітей в основних напрямках людської діяльності.

Будівельні ігри допомагають дитині зрозуміти світ споруд та механізмів. Будь-яка будівельна гра містить інтелектуальну задачу «Як побудувати?», Яку дитина вирішує за допомогою різних матеріалів (конструкторів, іграшок) і дій.

Театральна діяльність – один з видів творчої ігрової діяльності, яка пов'язана зі сприйняттям творів театального мистецтва і зображенням в ігровій формі отриманих уявлень, почуттів, емоцій.

Така гра більш складна для дітей, ніж спадкування того, що вони бачать в житті, тому, що потрібно добре розуміти і відчувати образи героїв, їх поведінку, пам'ятати текст твору (послідовність, розгортання дій, реплік персонажів, це і є особливим значень ігор – драматизації – вони допомагають дітям більше розуміти ідею твору, відчувати його художню цінність позитивно впливають на розвиток виразності мови і рухів.

Ігри з правилами: рухливі ігри та дидактичні ігри.

Рухливі ігри – правила в них сформульовані до початку гри. Дошкільник вчиться утримувати мета діяльності, діяти за інструкцією дорослого, контролювати свою поведінку і дії.

У дидактичній грі дитина не лише отримує нові знання, але й узагальнює, закріплює їх [9].

Народні ігри – це ігри, які прийшли до нас з дуже давніх часів і побудовані з урахуванням етнічних особливостей. Вони – невід’ємна частина життя дитини в сучасному суспільстві, що дає можливість засвоїти загальнолюдські цінності. Розрізняють: індивідуальні, колективні, сюжетні, побутові, сезонно – обрядові, театралізовані ігри, ігри – ловушки, ігри забави, ігри – атракціони.

Розглядаючи значення гри не тільки як засобу виховуюче-освітньої роботи, але і як форму організації життя дітей в дитячому садку, програма закріплює роль і місце гри серед інших форм дитячої діяльності.

За часом ігри організовуються: вранці до сніданку і після нього; в проміжках між заняттями широко розгортаються на повітрі і, нарешті, займають провідне місце після денного сну. В цілому на ігри в закладі дошкільної освіти відводиться приблизно до трьох годин.

Отже, спілкування є складним багатоплановим процесом створення та підтримання контактів з людьми, що випиває з потреби спільної діяльності та включає в себе обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття і розуміння іншої людини. Розвиток комунікативних якостей дитини дошкільного віку відбувається через гру як провідну дитячу діяльність. Гра – це школа соціальних відносин, в яких моделюються форми поведінки дитини. Завдання вихователя – правильно і вміло допомогти дітям придбати в грі необхідні соціальні навички.

Діти використовують іграшки у різних видах ігор, що сприяють розвитку комунікативних якостей дитини. Наприклад, творча гра

розвиває творче мислення, навички публічних виступів, вміння підносити будь-яку інформацію, вона також вчить бачити позитивне і прекрасне там, де зазвичай люди цього не помічають. Дитина в процесі творчої гри може використовувати будь-які іграшки. Сюжетно-рольові ігри орієнтують дітей в основних напрямках людської діяльності. Будівельні ігри допомагають дитині зрозуміти світ споруд та механізмів. Будь-яка будівельна гра містить інтелектуальну задачу «Як побудувати?», яку дитина вирішує за допомогою різних матеріалів (конструкторів, іграшок) і дій. Народні ігри – це ігри, які прийшли до нас з дуже давніх часів і побудовані з урахуванням етнічних особливостей. Розрізняють: індивідуальні, колективні, сюжетні, побутові, сезонно – обрядові, театралізовані ігри, ігри – ловушки, ігри забави, ігри – атракціони. В цих іграх дитина може використовувати різні види іграшок так, як дозволить дитяча фантазія та правила гри.

2.2. Вплив сучасних іграшок на розвиток особистісних якостей дошкільника

Іграшка – незамінний супутник життя будь-якої дитини, не тільки розвиває і виховує в ньому позитивні якості, але також і є хорошим другом і партнером по грі. Іграшка має великий вплив на особистість дитини, особливо, на його психіку, є джерелом радості, викликаючи різне емоційне ставлення.

Слід зазначити, що іграшка в цілому, досить добре вивчена. Вона пройшла через багато тисячоліть, видозмінюючись і вдосконалюючись, але не втратила своєї суті і значимості для розвитку дитини. Незважаючи на технічний прогрес в сучасному світі, іграшка, особливо м'яка, досить популярна і поширена в даний час, адже вона дає дитині відчуття захищеності, безпеки, будучи одночасно самим близьким і дорогим другом [4].

Іграшка – це особливий предмет, який призначений для гри та реалізації інших видів дитячої діяльності. Іграшка є досить різноманітною за типами, матеріалами, технікою створення, призначенню, відповідно до віку і вихованню. При такому різноманітті іграшок в них, в першу чергу, відображені справжні речі і предмети, з якими відтворює дії дитина. В умовності зображення предмета відображаються його типові риси, які відрізняють один предмет від іншого.

Іграшка, на думку більшості вчених, – найважливіша складова будь-якої культури. Яка культура, такі й іграшки. Через іграшку відбувається передача дітям самої сутності відносин людей, складного «пристрою» світу. Іншими словами, іграшка – це як би «грайливе дзеркальце» життя і фантазії, буття і свідомості, здатна відобразити специфіку навколишнього світу: соціуму, природи, рукотворного світу, технічного прогресу, інформації, ін. Так як іграшка – це предмет культури, вона представлена в ній носієм соціально-культурної інформації. Адже їй властиві різноманітність і необмеженість форм, тому її роль полягає в призначенні бути предметом для гри. Іграшка також є духовним чином хорошого життя і хорошого світу, а також прообразом уявлень про добро – істинному або помилковому. Справжня іграшка стверджує добро і визначає відмінність добра від зла. Дошкільник щиро любить свою іграшку, ділиться з нею своїми секретами, переживає разом з нею свої емоції, береже і захищає її [9].

Таким чином, іграшка – це атрибут для дитячої гри і в той же час, важливий педагогічний засіб, що має величезне виховне та розвиваюче значення [24]. У дитячій грі іграшка виконує ключову роль: дозволяє моделювати, відображати реальні дії дорослих (шоферу потрібен автомобіль, льотчику – літак). В цьому і є її головне призначення: виконання активних дій, самореалізація, вираження власних думок і почуттів [10]. Хороша сучасна іграшка мотивує дитину до роздумів,

ставлячи перед нею різноманітні ігрові завдання, і тим самим розвиваючи ініціативу і пізнавальні здібності. Наприклад, технічна іграшка демонструє пристрій конкретного автомобіля або велосипеда, спосіб приведення його в рух, тобто знайомить з елементами механіки. Будівельний матеріал і конструктори, моделі для виготовлення саморобних іграшок розвивають творчі конструктивні здібності, стимулюють розвиток просторового орієнтування і логічне мислення. Особливе місце в цьому сенсі належить леґо-конструюванню та робототехніці, освоєння яких значно розширює технічні знання дошкільнят і, в силу їх величезного розвиваючого потенціалу, сьогодні це один із перспективних напрямків дошкільньої освіти [23].

Головна особливість будь-якої іграшки полягає в тому, що в ній в узагальненому вигляді закладені типові риси, властивості предмета, відповідно до яких дитина в грі може відтворити ті чи інші дії (лялька – узагальнений образ людини; автобус, трамвай – узагальнені образи транспорту; ведмідь, вовк – узагальнені образи тварин). Іграшки таким чином здатні розширювати дитячий кругозір, стимулювати інтерес до відбитим в ній предметів і явищ дійсності, розвивати самостійність, творчість, спритність, виховувати комунікативні навички, дружні взаємини, здатність до узгоджених з однолітком дій, вміння керувати своєю поведінкою [5].

Іграшка є предметом дитячих забав і розваг, служить для розвитку розумових, моральних, фізичних і естетичних здібностей, тобто сприяє різнобічному розвитку дитини. Вона допомагає дитині пізнати навколишню дійсність, сприяє розвитку його мислення й мови, пробудженню творчої ініціативи [10]. Тому іграшка разом з дитячою книгою є першими творами мистецтва, що входять в життя дітей. Іграшка як частина загальнолюдської культури найбільш педагогічно цінна, тому що дозволяє розвинути всебічно гармонійну особистість дошкільника.

Досить часто іграшка здатна підказати дитині ігровий задум, нагадати про отримані враження і переживання, тим самим вплинути на розвиток уяви і почуттів [6, с. 18]. Іграшка дає інформацію про людей різних професій і національностей, тим самим, виховує інтерес до праці дорослих, повагу до результатів їх праці, готовність допомогти. Основним призначенням дитячих іграшок є спонукання дітей до спільних ігор, пробудження їх ініціативи і фантазії. Іграшка – це художній твір, яке спрямоване на те, щоб точно передати виразність образу людини, тварини, предмета [6, с. 20].

Однак сьогодні стають все більш популярними серед дітей іграшки, які становлять загрозу для незміцнілої психіки дошкільнят (скелетон, вампіри, відьми та ін.), в яких діти знайомляться з демонічними образами, що відображають лиходіїв і монстрів. Подібні зразки антиіграшок не входять у вітчизняну традиційну культуру, вони здатні передати дітям тільки негативні сторони і негативно вплинути на їх психічний розвиток. Чи то справа народні: викликають радість і позитивний настрій, життєстверджуючі іграшки. Вчення Л.Н. Гумільова про етносі розглядає іграшку, в тому числі і народну, не тільки в якості предмета культури, але також і в якості елемента етносу. Адже такі іграшки як би «виростають з народу», виховуючи і формуючи особистість народу. У грі з нею відбувається прилучення маленького громадянина до культурного народному спадщини, формується позитивне відчуття світу, що допомагає в боротьбі з нудьгою і песимізмом [10].

Гра в дошкільному віці як самостійна дитяча діяльність формується в процесі активної життєдіяльності дитини, сприяючи освоєнню соціального досвіду людства, тому в даному випадку іграшка – своєрідний еталон тих предметів, з якими доведеться діяти і про які належить дізнатися їх призначення і освоїти спосіб дії з ними. Чим більше різних дій можна зробити з іграшкою, тим вона цікавіше для

дитини, тим ширше її роль у вихованні. Психологи називають це властивістю іграшок – операціональні можливості, тобто можливості здійснювати практичні дії [8]. Тому іграшка повинна мати такі динамічні властивості: реальна рухливість частин або деталей, механізм руху або звучання та ін.

Іграшка має великий вплив на розвиток дитини, тому слід визначити ряд принципових вимог до іграшки для того, щоб вона не нашкодила маленькій дитині. Повинен здійснюватися ретельний підбір іграшок відповідно до вимог, при цьому важливо враховувати вікові та індивідуальні особливості кожної дитини.

Дитяча іграшка повинна бути барвисто і привабливо оформлена [5], бути реалістичною і передавати основні, типові риси навколишньої дійсності. Іграшка повинна викликати у дитини більш-менш тривале здивування, так як це і є початком розуміння та шляхи до пізнання [9]. Іграшка повинна бути привабливою, красивою, але в той же час, простою. Привабливості можна досягти завдяки витонченості форми, яскравістю забарвлення. Естетичність її в оформленні закладена в змісті, призначення і матеріалі.

Відзначимо, що іграшка повинна бути не тільки привабливою і яскравою, але і нести в собі певний сенс, надавати позитивний вплив, приносити радість, викликаючи емоційне ставлення. Іграшка (лялька, ведмедик або собака) повинна бути хорошим другом, забезпечувати своєму господареві захист і безпеку. Це дуже важливо, оскільки, як уже зазначалося, є іграшки, негативно впливають на емоційну сферу дітей, викликаючи агресію або страхи [13]. Таких іграшок не повинно бути.

Іграшка повинна активізувати програвання різноманітних соціальних ролей і ситуацій, які стосуються сім'ї, професій дорослих, дружби, суспільного життя (бібліотека, школа, подорожі) і т.д. В іграх з такими іграшками дошкільник освоює смисли і цінності конкретного роду відносин і діяльності дорослих, способи продуктивного

спілкування, пізнає себе. Сюжетна іграшка не здатна дати повне уявлення зразка соціальних відносин, але при цьому є їх символом, допомагаючи їх розкрити. Саме подібні іграшки і атрибути сюжетної гри допомагають обслужити дії живого персонажа, реалізуючи бажання і задуми дитини в якості виконавця прийнятої ролі.

Отже, іграшка – незамінний супутник життя будь-якої дитини, не тільки розвиває і виховує в ньому позитивні якості, але також і є хорошим другом і партнером по грі. Іграшка має великий вплив на особистість дитини, особливо, на її психіку, є джерелом радості, викликаючи різне емоційне ставлення.

Через іграшку відбувається передача дітям самої сутності відносин людей, складного «облаштування» світу. Таким чином, іграшка – це атрибут для дитячої гри і в той же час, важливий педагогічний засіб, що має величезне виховне та розвиваюче значення. У дитячій грі іграшка виконує ключову роль: дозволяє моделювати, відображати реальні дії дорослих (шоферу потрібен автомобіль, льотчику – літак). В цьому і є її головне призначення: виконання активних дій, самореалізація, вираження власних думок і почуттів.

Будівельний матеріал і конструктори, моделі для виготовлення саморобних іграшок розвивають творчі конструктивні здібності, стимулюють розвиток просторового орієнтування і логічне мислення. Особливе місце в цьому сенсі належить сучасному леґо-конструюванню та робототехніці, освоєння яких значно розширює технічні знання дошкільнят і, в силу їх величезного розвиваючого потенціалу, сьогодні це один із перспективних напрямків дошкільньої освіти

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження ми дійшли таких висновків:

1. Дошкільний вік (хронологічні рамки – від 3 до 7 років) є періодом інтенсивного пізнавального розвитку. Дошкільне дитинство – період, в якому йде активний розвиток вищих психічних функцій і всієї особистості в цілому. Стрімко розвивається мова, з'являється творча уява, особлива логіка мислення, що підкоряється динаміці образних уявлень. Це час первинного становлення особистості. Головними особливостями особистісного розвитку дошкільника є виникнення емоційного передбачення наслідків своєї поведінки, самооцінки, ускладнення і усвідомлення переживань, збагачення новими почуттями і мотивами емоційно-потребової сфери, нарешті, поява перших сутнісних зв'язків зі світом і основ майбутньої структури життєвого світу. Психологічні новоутворення: наочно образне мислення; уява; картина світу; супідрядність, ієрархія мотивів; довільність поведінки; первинні етичні інстанції; самосвідомість; самооцінка.

2. Ігрова діяльність є провідною для дошкільного віку. Гра з сюжетом вперше виникає на кордоні раннього і дошкільного дитинства. Це режисерська гра, в якій використовуються дитиною предмети наділяються ігровим змістом (кубик, що провозиться з гарчанням по столу, перетворюється в очах дитини в машину). Пізніше з'являється образно-рольова гра, в якій дитина уявляє себе ким завгодно і чим завгодно та виконує відповідні дії. Гра для дітей дошкільного віку – джерело глобальних переживань динамічності власного Я, проба сили самовпливу. Дитина освоює власний психологічний простір і можливість життя в ньому, що дає імпульс до розвитку всієї особистості в цілому. Існують ігри, що розвивають інтелект, пізнавальну активність дитини. До них належать предметні ігри, основною ознакою яких є

наявність маніпулятивних дій. Через іграшки діти пізнають форму, кольори, матеріали, представників світу рослин, тварин та ін.

3. Спілкування є складним багатоплановим процесом створення та підтримання контактів з людьми, що випиває з потреби спільної діяльності та включає в себе обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття і розуміння іншої людини. Розвиток комунікативних якостей дитини дошкільного віку відбувається через гру як провідну дитячу діяльність. Гра – це школа соціальних відносин, в яких моделюються форми поведінки дитини. Завдання вихователя – правильно і вміло допомогти дітям придбати в грі необхідні соціальні навички.

Діти використовують іграшки у різних видах ігор, що сприяють розвитку комунікативних якостей дитини. Наприклад, творча гра розвиває творче мислення, навички публічних виступів, вміння підносити будь-яку інформацію, вона також вчить бачити позитивне і прекрасне там, де зазвичай люди цього не помічають. Дитина в процесі творчої гри може використовувати будь-які іграшки. Сюжетно-рольові ігри орієнтують дітей в основних напрямках людської діяльності. Будівельні ігри допомагають дитині зрозуміти світ споруд та механізмів. Будь-яка будівельна гра містить інтелектуальну задачу «Як побудувати?», яку дитина вирішує за допомогою різних матеріалів (конструкторів, іграшок) і дій. Народні ігри – це ігри, які прийшли до нас з дуже давніх часів і побудовані з урахуванням етнічних особливостей. Розрізняють: індивідуальні, колективні, сюжетні, побутові, сезонно – обрядові, театралізовані ігри, ігри – ловушки, ігри забави, ігри – атракціони. В цих іграх дитина може використовувати різні види іграшок так, як дозволить дитяча фантазія та правила гри.

4. Іграшка – незамінний супутник життя будь-якої дитини, не тільки розвиває і виховує в ньому позитивні якості, але також і є хорошим другом і партнером по грі. Іграшка має великий вплив на

особистість дитини, особливо, на її психіку, є джерелом радості, викликаючи різне емоційне ставлення. У дитячій грі іграшка виконує ключову роль: дозволяє моделювати, відображати реальні дії дорослих (шоферу потрібен автомобіль, льотчику – літак). В цьому і є її головне призначення: виконання активних дій, самореалізація, вираження власних думок і почуттів. Будівельний матеріал і конструктори, моделі для виготовлення саморобних іграшок розвивають творчі конструктивні здібності, стимулюють розвиток просторового орієнтування і логічне мислення. Особливе місце в цьому сенсі належить сучасному леґо-конструюванню та робототехніці, освоєння яких значно розширює технічні знання дошкільнят і, в силу їх величезного розвиваючого потенціалу, сьогодні це один із перспективних напрямків дошкільньої освіти

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аркін Є.А. Дитина в дошкільні роки / під ред. Запорожця А.В. і Давидова В.В. М., Просвітництво, 1967. С.221–235.
2. Агафонова М.С. Роль игрушки в развитии символической функции у детей дошкольного возраста. Материалы V городской научно-практической конференции молодых ученых и студентов учреждений высшего и среднего образования городского подчинения. М.: „МГППУ”, 2006. 320с.
3. Батурина Є. Іграшки у грі. Дошкільна виховання, 1974, №9. С.82 – 85.
4. Васильєва М. А. Керівництво іграми дітей в дошкільному закладі. К. : Освіта, 1986. 180 с.
5. Гавриш Н., Щеглова О. Іграшка. Друг дитинства. Дошкільне виховання. 2004. №6. с.5.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Р.: Волинські обереги, 2011.
7. Горностаєва Л. Іграшки дитячого садка. Дошкільне виховання, 1993, №2. С.20–24.
8. Гусева А.Ю. К вопросу о роли игрушки в социуме //Философия XX века: школы и концепции: Научная конференция к 60-летию философского факультета СПбГУ, 21 ноября 2000 г.
9. Игры и игрушки для дошкольников. Справочник для дошкольных образовательных учреждений. М.: «Издательство ГНОМ и Д», 2003.
10. Кільова Г. Народна іграшка як засіб виховання дітей. Рідна школа. № 6. 2010. С. 59–65.
11. Крупська М.К. Про іграшки для дошкільнят. Пед. тв., т. 6. К., 1984. 211с.
12. Матеріали й обладнання дитсадка: Посібник для вихователів і завідувачів / під ред. Т.Н.Доронової і Н.А.Короткової. К., 2003. 160с.

13. Медведєва Г. Українській іграшці – 26 століть. Шкільний світ. 2008. № 18. С. 25–27.
14. Мухіна В.С. Іграшка для психічного розвитку. Питання психології, 1988, №2. С.123–128.
15. Павелків В., Цигипало О. Дитяча психологія. К., 2013. С. 171–173.
16. Павлова Л. Які іграшки бажають діти. Дошкільне виховання, 1997, №12. С.86–89.
17. Підбір і використання іграшок для дітей дошкільного віку в дошкільних навчальних закладах : методичні рекомендації МОН України / лист від 18.07.08 за № 1/9-470. Дошкільне виховання. 2008. № 9. С. 18–27.
18. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навч.посібник. К. : «Академвидав», 2006.
19. Попова Е.В. Игры и игрушки для детей раннего и дошкольного возраста: курс лекций. Челябинск: Изд-во Южно-Урал. гос. гуман.-пед. ун-та, 2017. 143 с.
20. Смирнова Е.О. Игрушки наших детей: Как выбирать игрушки М.: Дрофа, 2013. 348 с.
21. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну. К. : Рад. школа, 1985. – 557 с.
22. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори. К., Радянська школа, 1983. Т. 1. 104 с.
23. Ханова Т.Г., Кольцова И.Н., Сунеева И.В. Необходимость внедрения робототехники и легоконструирования в дошкольные учреждения // Современные проблемы педагогического образования. - 2017. Вып. 57. Ч. IV. С. 203-210.
24. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки: Навчальний посібник / За загальною редакцією З. Н. Борисової. К.: Вища школа, 2014. 585 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Я, Марценюк Юлія Павлівна, учасниця освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

- дотримуватися:
 - вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
 - принципів та правил академічної доброчесності;
 - нульової толерантності до академічного плагіату;
 - моральних норм та правил етичної поведінки;
 - толерантного ставлення до інших;
 - дотримуватися високого рівня культури спілкування;
- надавати згоду на:
 - безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
 - оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
 - використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;
- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;
 - надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;
 - не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;
 - своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;
 - не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
 - підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;
 - поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;
 - не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
 - відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;
 - запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
 - не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;
 - не підроблювати документи;
 - не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;
 - не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки;
 - не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;
 - не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;
 - не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;
 - не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;
 - не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

16.03.2021



Марценюк Юлія